

1997 DEC 03

Határon Túli Magyarok Hivatala
III. Területi Főosztály

Karagity Mijo
részére

Magyarországi Horvátok Országos Önkormányzata

Tisztelt Karagity Úr!

Mellékelten megküldöm a Horvát-Magyar Kisebbségi Vegyes Bizottság III. üléséről készült jegyzőkönyvet.

Budapest, 1997. november 28.

Tisztelettel:

Pirtyné Szabó Judit .

JEGYZŐKÖNYV
a Magyar-Horvát
Kisebbségi Vegyes Bizottság III. üléséről

1997. november 13-14-én Zágrábban megtartotta harmadik ülését a Magyar-Horvát Kisebbségi Vegyes Bizottság. A magyar küldöttséget Tabajdi Csaba, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára, a horvát küldöttséget Josip Paro nagykövet, külügyminiszter-helyettes vezette.

ELSŐ RÉSZ

A Felek véleményt cseréltek a Horvát Köztársaságban élő magyar kisebbség és a Magyar Köztársaságban élő horvát kisebbség időszerű kisebbségvédelmi kérdéseiről.

1. A Felek megállapították, hogy a Magyarország és a Horvátország közötti, "A Magyar Köztársaságban élő horvát kisebbség és a Horvát Köztársaságban élő magyar kisebbség jogainak védelméről szóló Egyezmény" tartalma a továbbiakban is kielégíti a két országban élő kisebbségeknek a helyzetük javítására és közösségük védelmére vonatkozó igényeit.

Megállapították ugyanakkor, hogy amíg a magyarországi horvát kisebbség helyzete stabil, a horvátországi magyar kisebbség helyzetét továbbra is hátrányosan befolyásolják a háború következményei a horvát Dunamentén, emiatt fennmaradásuk további nagyfokú törődést és odafigyelést igényel.

2. A Felek kifejezték érdekeltségüket a horvát Dunamente békés reintegrációjának 1998. január 15-i sikeres befejezésében.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak mindazon kötelezettségvállalásoknak, melyeket a horvát kormány a békés reintegrációs folyamat megvalósítása érdekében tett. Hangsúlyozzák, hogy a békés reintegráció végrehajtásában fontos szerepet kell, hogy betöltsön a "Megbékélési Bizottság",

amely feladatának tekinti valamennyi dunamenti kisebbség jog-egyenlőségének szorgalmazását. A Magyar Fél üdvözli, hogy Megbékélési Bizottságban valamint a Vukovár-Szerémség megyei albizottságban helyet kapott a magyar kisebbség egy-egy képviselője.

A Magyar Fél üdvözli a Horvát Fél törekvéseit a magyar elűzöttek visszatérése, valamint az újjáépítéshez szükséges anyagi eszközök biztosítása érdekében, és javasolja, hogy a Horvát Fél továbbra is biztosítsa a hazatérés jogi és biztonsági feltételeinek megteremtését. A Felek továbbra is irányadónak tekintik a Dunamente magyar települései 1991. előtti etnikai állapotának helyreállítását. A horvát fél törekszik mind a visszatérő menekültek, mind a helyben maradt lakosság megélhetési problémáinak kezelésére, különös tekintettel a munkaalkalmak biztosítására.

MÁSODIK RÉSZ

A Vegyes Bizottság értékelte a Magyar Köztársaság és a Horvát Köztársaság között aláírt Kisebbségvédelmi Egyezmény végrehajtásának eddigi eredményeit, valamint a Vegyes Bizottság II. ülésén elfogadott ajánlások teljesítését, s az alábbiakat állapította meg:

I. Általános kérdések

1. A Felek - az Egyezmény 10. cikkében foglaltaknak megfelelően - nemzetközi fórumokon kiálltak amellett, hogy a menekültek és elűzöttek visszatérhessenek a horvát Dunamentén lévő otthonaikba, s helyreállhasson az 1991. előtti etnikai állapot.

2. A Felek továbbra is biztosítják a területükön élő horvát, illetve magyar kisebbségek számára a nemzeti identitás megőrzésének és szabad kinyilvánításának a lehetőségét. Ennek intézményes garanciái mindkét Fél részéről kielégítőek.

3. A magyar kisebbséget - a nemzeti kisebbségek számára törvényben biztosított mandátum alapján - választott képviselő képviseli a horvát Országgyűlésben.

A horvát kisebbségnek nincs képviselője a magyar Parlamentben. A Magyar Köztársaság Kormánya olyan értelmű törvénymódosítást kezdeményezett, amelynek megfelelően - az 1998-as választásoktól - biztosított lesz a magyarországi kisebbségek, köztük a horvát kisebbség intézményes parlamenti képviselete.

4. A Magyar Köztársaság az országos és az 57 helyi horvát kisebbségi önkormányzat anyagi támogatása mellett folyamatosan támogatja a Magyarországi Horvátok Szövetségét, és az egyéb horvát civil társadalmi szervezeteket.

A Magyar Köztársaság 1997-ben 60 millió Ft értékben /600 ezer DEM/ Budapesten új székházat bocsátott a Horvát Országos Kisebbségi Önkormányzat rendelkezésére.

A Horvát Köztársaság programok finanszírozása útján folyamatos támogatásban részesíti a horvátországi magyar kisebbség szervezeteit: a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségét, a Horvátországi Magyarok Szövetségét, a Horvátországi Magyar Tudományos és Művészeti Társaságot, a HUNCRO lapkiadót, valamint a Horvátországi Magyar Pedagógus Szövetséget.

5. A vallásgyakorlás terén - elegendő számú, a nemzeti kisebbség nyelvét tudó pap, illetve képzett hitoktató híján - továbbra sem sikerült eleget tenni a Magyarországon élő horvát, valamint a Horvátországban élő magyar nemzeti kisebbség anyanyelvű hitéleti igényeinek.

6. Újra megnyílt az Udvar-Kneževo közúti és a Magyarbóly-Beli Manastir vasúti határátkelő.

A Felek támogatják azt a gyakorlatot, hogy különleges alkalmakkor - ideiglenesen - legyen engedélyezett a kompátkelés a határon (pl. búcsú, falunap, stb.).

7. A háborús körülmények, a horvát Dunamente reintegrációjának bonyolultsága, továbbá a Horvát Köztársaság és a Magyar Köztársaság fejlesztési terveinek finanszírozási nehézségei miatt nem kaphatott kellő hangsúlyt a nemzeti kisebbségek által lakott területek gazdasági támogatása, és a kisebbségek integritásának megőrzését célzó gazdasági programok kidolgozása.

A Magyar Fél több ízben nyújtott természetbeni segítséget a baranyai magyar kisebbségnek a mezőgazdasági termelés beindításához és az élet újraindításához (vetőmag, műtrágya, növényvédőszer, stb.) kb. 60 millió Ft értékben.

8. A Magyar Fél egyszeri anyagi támogatásban részesítette a horvátzsídányi öregek otthonát és a katymári művelődési otthont.

II. Az oktatás területén

1. A Felek elégedettek az 1995-1997 közötti Oktatási, Kulturális és Tudományos Együttműködési Munkaterv megvalósításával.
2. A magyarországi felsőoktatási intézmények az igényeknek megfelelően továbbra is folyamatosan fogadják a horvátországi magyar ösztöndíjasokat. A magyar Fél valamennyi horvátországi magyar hallgató szakmai továbbképzésére vonatkozó igényének eleget tud tenni. Mind a magyarországi horvátok, mind a horvátországi magyarok elégedettek az ösztöndíjkeretekkel. A magyarországi horvátok nagyobb fokú gondoskodást kérnek a fogadó horvát egyetemek részéről. A horvát Fél külön hangsúlyozza a Horvát Köztársaságban lezajló felvételi vizsgák során a fordítóhiányból eredő problémákat.
3. A magyar Fél eleget tett a horvátországi magyar pedagógus-továbbképzésre vonatkozó valamennyi kérésnek.
4. A magyarországi horvát nyelvű oktatásnak otthont adó iskolák finanszírozásában - önkormányzati forráshiány következtében - aggasztó fennakadások mutatkoznak. A Köznevelési Törvény 1997. január 1-jén életbe lépő módosítása a finanszírozást új alapokra helyezi. A magyar Fél a kisebbségi célú költségvetési keretek átcsoportosításával 11 horvát oktatási intézmény számára nyújtott rendkívüli céltámogatást.
5. Az eszéki közművelődési és kétnyelvű oktatási központ építése megkezdődött. Az előirányzott határidőket többek között azért nem sikerült betartani, mert tisztázatlanok a telekre vonatkozó tulajdoni jogviszonyok (a gázvezeték vonala átszeli Eszék jövőbeni tervezett központjának helyét). A probléma megoldása folyamatban van. Az építkezések befejezése 1998. szeptemberére esedékes.

A magyar anyanyelv-tanulás és kultúraápolás különböző formái az általános és középiskolákban továbbra is folyamatosak, működik a zágrábi

Ivan Gundulić Általános Iskolában létrehozott kétnyelvű tagozat is. Az illetékes tanügyi szervek tanulmányozzák annak lehetőségét, hogy a magyar kisebbség számára komplex kétnyelvű oktatást biztosítsanak a Zágrábban tervezett kétnyelvű oktató és művelődési központ keretében, illetve ahol erre még szükség mutatkozik.

6. 1997. januárjától Vörösmarton, majd 1997. szeptemberétől a többi horvát baranyai magyar településen is megszervezték és bevezették a horvát tanterv alapján az anyanyelvű oktatást. Az eszéki "Mladost" Általános Iskolában továbbra is kétnyelvű oktatás folyik. Légrádon a magyar tanulók - és mindazok, akik óhajtják - anyanyelvápolásban részesülnek.

A horvátországi magyar közösség észrevételezi, hogy a laskói körzeti általános iskola nem kapta vissza önálló státusát.

7. A Felek üdvözlik, hogy a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségének Rijekai Egyesülete saját költségén újíttatta fel, és alakította át a várostól bérelt helyiséget - kb. 30 ezer DEM értékben -, amelyben mód van művelődési rendezvények szervezésére, nyelvápolásra és kétnyelvű óvoda működtetésére.

8. A pélmonostori középiskolában újra megszervezték horvát és magyar nyelven a kétnyelvű oktatást, négy osztály alakult 42 magyar tanulóval.

9. Folytatódik a Zala, Vas, illetve Muraköz és Varasd megyék iskolái közötti együttműködés. A két megye ösztöndíjat biztosít a magyarországi horvát diákok továbbtanulására. A többi magyarországi megye, ahol horvát kisebbség él, kapcsolatot létesített horvát iskolákkal.

10. A Magyar Köztársaság részéről folyamatos a tankönyvtámogatás az anyanyelvű horvátországi iskolai csoportok számára. A horvát fél eseti tankönyvtámogatásban részesíti a magyarországi horvát iskolákat. Az előző évi jegyzőkönyvben vállalt kötelezettségét a tankönyvek 1996. és 1997. elküldésével részben teljesítette.

11. Az Egyezmény 2. cikkelye utolsó bekezdésének megvalósulása ("Mindkét Fél ösztönzi a többségi nép iskoláiban a kisebbség és anyanyelvének, kultúrájának és történelmének oktatását") tekintetében előrelépés történt Magyarországon a Nemzeti Alaptanterv elfogadásával, amely a jövőre nézve előírja a horvát népismeret oktatását is.

12. A Horvát Fél egyetért azzal, hogy az eszéki J.J. Štrossmayer Egyetemen magyar nyelv és irodalmi tanszék létesüljön, amikor ehhez a feltételek megteremtődnek.

A Felek megállapítják, hogy a Zágrábi Egyetem Hungarológiai Tanszéke jól működik, a hiányzó helyi tanárok pótlására pedig magyarországi vendégtanárokat és lektort alkalmaznak.

A horvát Fél maximálisan teljesítette rá eső kötelezettségeit, néhány akadály objektív körülmények, oktatóhiány következtében merült fel.

13. A horvát Fél hangsúlyozza, hogy a tudományos együttműködés zökkenőmentes. A Horvát Köztársaság Tudományos és Technológiai Minisztériuma a Horvát Köztársaság Kisebbségi Hivatalával kötött megállapodásban vállalta, hogy elvégzi kisebbségi tudományos projektek szakvéleményezését, így ezen projektek révén bizonyos számú magyar jelentkező szakképzésre utazhat Magyarországra.

Folyamatban van tudományos együttműködési vegyes bizottság megalakítása, amelynek feladata meghatározott számú tudományos kutatási terv kiválasztása.

14. A diplomák kölcsönös elismeréséről szóló egyezmény 1997. évi aláírásával nagy előrelépés történt az oklevelek honosítása terén.

15. Mindkét Fél megelégedését fejezi ki a horvát nyelv és irodalom lektorainak és a magyar nyelv és irodalom lektorainak munkájával kapcsolatban. A Horvát Tudományos és Technológiai Minisztérium négy Magyarországon dolgozó lektor munkáját fizeti. A Magyar Köztársaság Művelődési és Közoktatási Minisztériuma pedig úgyszintén négy horvátországi magyar lektor, illetve vendégtanár - Zágráb:3, Eszék:1 - működését fedezi.

16. A Horvát Fél kielégítette a felsőoktatásban használt tankönyvek küldésére vállalt kötelezettségét (évente több száz könyvet küldött), video- és hangfelvételeket küldött, együttműködik a Horvát Televízióval.

17. A Magyar Fél segíti a Pécsen önálló tudományos központként működő Horvát Tudományos Intézet munkáját.

A Horvát Fél kutatóprogramok pályázati úton történő finanszírozása mellett 1997-ben biztosította a Horvátországi Magyar Tudományos és Művészeti Társaság működését.

III. A kultúra és tájékoztatás területén

1. Zala, Vas, valamint Varasd és Muraköz megye között 1996-ban is létrejött az Oktatási és Művelődési Együtműködési Megállapodás.

A Horvát Fél felhívja a figyelmet, hogy a megyék az együttműködési megállapodásokról időben tájékoztassák az illetékes minisztériumokat, és szolgáltatassanak adatokat a megállapodások végrehajtásáról.

2. A mohácsi Kanizsai Dorottya Múzeum helyiségekkel kíván hozzájárulni a horvát nemzetiségi báziskönyvtár létrehozásához. A könyvtári állomány felfrissítése még nem kezdődött meg.

3. A Felek folytatták a kisebbségek nyelvén megjelenő irodalmi művek megjelentetésének, a kultúregyesületek működésének és a kisebbségi sajtónak a támogatását.

4. Nem történt előrelépés a német-gradišcei horvát szótár magyar-német-gradišcei horvát szótárrá bővítése érdekében. Elkészült a német-gradišcei képes szótár anyaga.

5. Megjelent a horvát-magyar kisszótár, és nyomdakész állapotban van a magyar-horvát kisszótár anyaga.

A Szerződő Felek megállapítják, hogy nem történt előrelépés a tudományos igényű horvát-magyar és magyar-horvát nagyszótár kiadása terén.

6. A Magyar Fél támogatja a Pécsi Horvát Színház, mint önálló kulturális intézmény működését. Megállapítható, hogy a Pécsi Horvát Színház további támogatást igényel.

7. Tekintettel arra, hogy a rádiós és televíziós tájékoztatás mindkét kisebbség számára nagy jelentőségű, a Szerződő Felek az említett intézmények képviselőit is bekapcsolták a Vegyes Bizottság munkájába.

A Felek fontosnak tartják, hogy az anyanyelvű televízió- és rádióműsorokat, mind a magyarországi horvát, mind a horvátországi magyar kisebbség a jelenlegi műszaki lehetőségek szerint akadálytalanul foghassa.

A magyarországi horvátok tiltakoznak és elégedetlenségüket fejezik ki amiatt, hogy az MTV-2 programot műholdról sugározzák és emiatt azt többen nem tudják fogni.

8. A Felek megállapítják, hogy az önálló magyar nyelvű tájékoztatási rendszer nem valósult meg, az nem teljesen felel meg a magyar kisebbség igényeinek, valamint a Horvát Köztársaság lehetőségeinek. Ezzel egyidejűleg megállapítják, hogy a Dunamente békés reintegrációs folyamatának befejezetlensége miatt az eszéki TV-központ programjában nem állították vissza a háború előtti magyar műsorokat. A kisebbségeknek szóló horvát TV-műsor, a "Prizma" - színvonala ellenére -, önmagában nem elégíti ki a magyar kisebbség szükségleteit, és nem helyettesítheti a magyar nyelvű önálló műsort.

HARMADIK RÉSZ

A kisebbségi jogok biztosítása területén folytatandó további államközi együttműködés fejlesztése céljából, valamint a nemzeti kisebbségek harmonikus fejlődését akadályozó problémák kiküszöbölése érdekében a Vegyes Bizottság az alábbi ajánlásokat teszi a két kormány számára:

I. Általános kérdések

1. A Felek továbbra is következetesen valósítsák meg a Horvátországban élő magyar és a Magyarországon élő horvát kisebbség nemzeti identitásához való jogának biztosítására irányuló intézkedéseket, mindkét ország hatályos törvényeinek és a kisebbség reális igényeinek megfelelően.

A magyarországi horvátok nemzeti identitásának megőrzése érdekében a Horvát Fél javasolja, hogy a Magyar Fél tegyen további erőfeszítéseket a horvát intézmények megőrzéséért a településeken.

2. A Felek érdekeltek abban, hogy a horvát Dunamente területén a horvát jogrend helyreállítása után a menekültek minél előbb visszatérjenek lakóhelyeikre, és visszaálljon az 1991. előtti etnikai állapot.

3. A Horvát Fél újjáépíti és felújítja a magyar nemzetiségű horvát állampolgárok házait és más lakóépületeit, valamint az infrastruktúra azon legalapvetőbb objektumait, amelyek a magyar kisebbség tevékenységéhez szükségesek.

A Horvát Fél javasolja, hogy a Magyar Köztársaság vizsgálja meg, miképpen tud hozzájárulni a magyar kisebbség legsúlyosabb károkat szenvedett településeinek, Kórógnak és Szentlászlónak a felújításához. A Magyar Köztársaság a lehető legrövidebb időn belül tájékoztatja a Horvát Felet ezekről a lehetőségekről. A magyar kormány illetékesei vizsgálják, hogy az SFOR magyar kontingense milyen konkrét segítséget tud nyújtani Szentlászló újjáépítési munkálataihoz.

4. A Horvát Köztársaság tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a horvát Dunamentén felgyorsítsa a magyar kisebbség visszatelepülését otthonaikba. Az említett térségben a jövőben a helyi önkormányzati egységek területi átalakítása esetén vegye figyelembe a magyar kisebbség érdekeit.

A békés reintegráció sikeres befejezése után a Horvát Fél vizsgálja meg, hogy a jelenlegi közigazgatási beosztás megfelel-e a Duna-mentén élő magyar kisebbség érdekeinek.

5. A Felek kezdjenek tárgyalásokat olyan kétoldalú egyezményekről, amelyek kihatnak a kisebbségek és a határmenti lakosság életére. Javasolják kormányaiknak, hogy kezdeményezzék a kishatárforgalmi megállapodás megkötését.

6. A Felek vizsgálják meg, hogy a két országban tanuló ösztöndíjasok egészségügyi biztosítását miként lehet megoldani.

7. A Felek konkrét feladatokat tartalmazó komplex gazdaságfejlesztő magyar-horvát regionális együttműködési tervet dolgoznak ki elsősorban a határmenti megyék bevonásával. Váljanak gyakorlattá a magyar és a horvát üzletemberek találkozói, mindenekelőtt a határmenti megyékben, az 1997. októberi mohácsi találkozó mintájára.

A Horvát Fél javasolja, hogy a horvát Dunamente gazdasági újjáépítésébe a Magyar Köztársaság a Phare-program révén kapcsolódjon be, valamint, hogy a program hiteleinek felhasználásával közös horvát-magyar projektek szülessenek (pl. a Kopácsi rét természeti kincseinek megőrzése).

8. A Vegyes Bizottság javasolja mindkét kormánynak, hogy kezdeményezze közös magyar-horvát bank megalapítását az államközi gazdasági együttműködés és a horvát Dunamente újjáépítésének ösztönzése céljából.

9. A Vegyes Bizottság újólág kérje fel a katolikus egyházi szerveket, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést a kisebbségek anyanyelvű hitéletének biztosításához. A Vegyes Bizottság magyar és horvát tagozatának elnökei közös levelet írnak a magyar és a horvát katolikus vezetőkhez, és ebben szükségesnek nevezik a személyes találkozókat.

10. A Magyar Köztársaság - belső törvénykezésével összhangban - törekedjen arra, hogy megoldja a horvát kisebbség parlamenti képviselésének kérdését, hogy a horvát kisebbség felkészülhessen a jövő évi választásokra.

11. A Magyar Fél - a meglévő jogszabályokkal összhangban - a továbbiakban is részesítse támogatásban a Magyarországi Horvátok Országos Önkormányzata mellett a Magyarországi Horvátok Szövetségét valamint a többi civil kisebbségi szervezetet.

A Horvát Fél - a meglévő jogszabályokkal összhangban - a továbbiakban is részesítse támogatásban az országos hatáskörű magyar kisebbségi szervezeteket, illetve a többi civil kisebbségi magyar szervezetet.

12. A Magyar Fél gondoskodjon róla, hogy a jogszabályokban biztosított kétnyelvű személyi igazolvány-kiadás - az anyakönyvi kivonatokhoz hasonlóan - a gyakorlatban egyszerű igénybejelentésre történhessék.

Mindkét Fél tegyen erőfeszítéseket, hogy az országaikban élő kisebbségek az anyakönyvi kivonatok és más hasonló okmányokat anyanyelven, illetve kétnyelvű változatban kaphassák meg, továbbá, hogy a helységnévtáblák, valamint a közintézmények feliratai kétnyelvűek legyenek.

A Felek támogatják a magyar és a horvát kisebbség nyelvének hivatalos használatát a helyi önkormányzatokban és járásokban, ahol arra megvannak a törvényi feltételek.

13. Az új határátkelők nyitásának ügyében a Felek javasolják, hogy a két állam kössön szerződést a két ország közötti határátkelőkről. Ez a szerződés meghatározná a határátkelők számát és kategóriáját, az új átkelők megnyitásának sorrendjét, valamint az újonnan nyitandó komphatárátkelők finanszírozásának módját.

14. A Magyar Fél javasolja, hogy a Horvát Fél hathatósan járuljon hozzá ahhoz, hogy a vörösmarti, a csúzai, a laskói és az újbezdnai művelődési ház a magyar menekültek visszatérése után a baranyai magyar kisebbségi kulturális élet központjává válhasson. A Horvát Fél az újjáépítés folyamatában a lehetőségek szerint eleget tesz ennek az igénynek

15. A magyarországi horvát kisebbség javasolja a katymári öregek otthonának bővítését és felújítását, hogy abban elhelyezhetők legyenek Katymár és a szomszédos falvak horvát lakosai.

II. Az oktatás területén

1. Ebben az évben jár le az 1995-ben kötött Oktatási, Kulturális és Tudományos Együttműködési Munkaterv. A bizottság javasolja a következő időszakra új munkaterv aláírását.
 2. A Felek az 1998. és 2000. közötti időszakra vonatkozó Oktatási, Kulturális és Tudományos Együttműködési Munkatervben vizsgálják meg annak a lehetőségét, hogy a felsőoktatási ösztöndíjak szerkezete a kisebbségek szakember-szükségleteivel összhangban változzék. Az ösztöndíjak összegének emelkedése az új hároméves munkaterv határozataitól függ.
 3. A Horvát Köztársaság erőfeszítéseket tesz a magyar kisebbség teljes oktatási intézményhálózatának (óvodák és iskolák) mielőbbi kialakítására. Meghozza a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy 1998. szeptemberéig az eszéki oktatási-kulturális központ és kollégium épülete felépüljön. E célból szorgalmazni fogja, hogy az építési és szervezési munkálatok, valamint a finanszírozás irányítása kormány szinten történjék.
- A Horvát Köztársaság támogatja, hogy a jövőben a magyar iskolai oktatás meglévő intézményi formái Zágrábban, illetve ott, ahol erre szükség van, fokozatosan iskolaközponttá alakuljanak. A Magyar Fél mindkettő építéséhez és tevékenységéhez sokoldalú szakmai-pedagógiai és szervezési segítséget nyújt.
- A Magyar Fél kéri, hogy a Horvát Fél Isztriában (Pula), valamint a Tengermellék-Fennsík megyében (Rijeka) élő magyarok számára biztosítsa az anyanyelv oktatását végző tanárok fizetését, ha a tanulók száma elegendő lesz.
4. Mindkét Fél továbbra is támogatja vendégtanárok cseréjét az országokban működő hungarológiai, illetve kroatisztikai tanszékek munkájának javítása érdekében. A Felek továbbra is biztosítani fogják a magyar, illetve a horvát nyelvi lektorátusok munkájához nélkülözhetetlen szakkönyveket, video- és audioanyagokat.

A Magyar Fél kéri, hogy a horvát Tudományos és Műszaki Minisztérium biztosítsa egy tanár fizetését a Zágrábi Egyetem Hungarológiai Tanszékén.

5. A Magyar Fél felhívja a Horvát Köztársaság kormányának figyelmét arra, hogy 1991-ig három önálló kisebbségi központi magyar iskola létezett: Laskón, Vörösmarton és Kórógyon. Ezt a helyzetet ismét helyre kell állítani. Ezért javasolják, hogy a laskói általános iskola minél előbb ismét központi, s ne területi iskola legyen, mint jelenleg.

A Felek egyetértettek abban, hogy az 1991-es háború előtti oktatásszervezési formákat akkor szervezik újjá, ha ahhoz megteremtődnek a feltételek.

6. A Magyar Köztársaság mindent megtesz a helyi önkormányzatok által nehezen fenntartható, önálló horvát iskolák hosszú távú, stabil finanszírozására. Megvizsgálja annak lehetőségét, hogyan kerülhet vissza a horvát nemzetiségi oktatás teljes hálózata - a tanulólétszámtól függetlenül - központi, országos keretbe, cél-, illetve csoportfinanszírozással, országos szakmai irányítással.

A magyarországi horvát kisebbségi iskolák javasolják, hogy tevékenységüket és fenntartásukat központi költségvetésből, közvetlenül finanszírozzák.

7. A Magyar Köztársaság előmozdítja annak lehetőségét, hogy a horvát nyelvű oktatás középfokú szakoktatással bővüljön, a horvát kisebbségi önkormányzatok igényeivel összhangban.

A Felek szorgalmazzák, hogy a két kormányzat illetékes tárcái vizsgálják meg közös, 3-5 évre szóló oktatásfejlesztési program kidolgozásának szükségességét.

8. A Magyar Fél a pedagógiai szakmai szolgáltatások folyamatos működtetésével és finanszírozásával segítse elő a horvát nemzetiségi oktatás színvonalának emelését.

Szükség van a szakemberképzés kibővítésére.

A Horvát Köztársaság betölti a magyar oktatási tanfelügyelő megüresedett állását, a parlamentben jelenleg tárgyalta a "Nemzeti közösségek vagy kisebbségek nyelvén folyó oktatásról szóló törvény" 17. cikke alapján.

9. A Magyar Fél a jövőben is tegye lehetővé, hogy a nemzeti kisebbségekre vonatkozó oktatási kérdések megvitatásán a Magyarországi Horvátok Országos Önkormányzatának képviselői is részt vehessenek.

10. A Horvát Köztársaság érdekelt a volt középiskolai kollégium (Budapest, VI. Munkácsy Mihály u. 15.) épületének megvásárlásában - a horvát kisebbség szükségleteinek kielégítése céljából. Ebben kéri a magyar fél jogi segítségét.

A Magyar Fél az önkormányzat kérése esetén támogatja a pécsi horvát óvoda kibővítésének kivitelezését. Egyidejűleg kéri az illetékes pécsi hatóságok támogatását a városi horvát általános iskolai és gimnáziumi kollégium problémájának rendezéséhez.

11. Mindkét Fél tegye lehetővé, hogy a magyar és a horvát iskolák számára érkező újság-, folyóirat- és könyvszállítmányok, valamint hang- és képhordozók mentesüljenek a vámtarifák alól.

12. A magyarországi horvát kisebbség továbbra is javasolja a Horvát Félnek, hogy mentesítse a Magyarországról jövő horvát hallgatókat a hallgatói vízumokkal járó költségek megfizetése alól (kb. 90 DM).

A Horvát Fél a fenti javaslatot kormánya elé terjeszti, de jelenleg nem tudja teljesíteni, mert az igazgatási illetékekről szóló törvény 6. cikke (Narodne Novine 8/96) tételesen felsorolja mentesítési lehetőségeket.

4. A Felek továbbra is támogassák a kisebbségi nyelveken működő tájékoztatási eszközök munkáját.

5. A Magyar Fél megvizsgálja a pécsi Horvát Színház tartós, biztonságos és folyamatos rendszerű pénzügyi támogatásának lehetőségét. A Magyar Köztársaság vizsgálja meg a Horvát Köztársaságnak a pécsi Horvát Színház újjáépítésére és berendezésére vonatkozó ajánlatát. A Horvát Köztársaság kész arra, hogy e célból a megindításhoz szükséges eszközöket biztosítsa, és ezért javasolja, hogy a Horvát Köztársaság Kulturális Minisztériumának juttassák el a pécsi Horvát Színház tatarozásának és berendezésének jelenlegi állását, hogy a szükséges eszközök biztosításához hozzáfoghasson.

A Horvát Köztársaság illetékesei készek arra, hogy a pécsi Horvát Színház színészeinek képzését biztosítsák a zágrábi Színművészeti Főiskolán.

Az eszéki Horvát Nemzeti Színház a továbbiakban is szenteljen figyelmet a magyar szerzők és a Magyarországról érkező színtársulatok produkciói műsorra tűzésének. A Szerződő Felek támogatják az eszéki önálló magyar színtársulat létrehozásának tervét. A pécsi Horvát Színház a továbbiakban is támogassa horvát szerzők műveinek bemutatását. A Horvát Fél kifejezi készségét, hogy a továbbiakban is támogatja horvát színtársulatok pécsi vendégszereplését.

7. A Felek javasolják közös horvát-magyar kisebbségi program elindítását a kiadói tevékenység erősítése és a két ország kisebbségeinek igényeit kielégítő irodalmi találkozók előmozdítása céljából. A programok kidolgozásához közös bizottság felállítását javasolja.

8. Mindkét Szerződő Fél tegyen további erőfeszítéseket mindkét érintett kisebbség 3-3 irodalmi művének kiadására, amire az elmúlt időszakban nem került sor.

9. Szükség van a tánc- és zenetanárok cseréjének és tanulmányútjai, továbbá a nemzetiségi területeken színházi vendégszereplések erőteljesebb ösztönzésére.

10. A Magyar Köztársaság tegyen lépéseket annak érdekében, hogy a pécsi Rádió vételi lehetőségei javuljanak. Fontolja meg annak lehetőségét, hogy a Győri Rádió sugározzon gradišcei tájnyelven is műsorokat. A továbbiakban is biztosítsa a kisebbségi körzeti TV- és rádió-szerkesztőségek működtetését.

A pécsi rádió horvát szerkesztősége adásainak hallhatósága továbbra is igen korlátozott, és ennek javítására nem történt semmilyen intézkedés. A Magyar Fél vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy minden olyan nagyobb helyen, ahol jelentősebb számban élnek horvátok (Baja, Mohács, Nagykanizsa, Szombathely, Budapest) horvát szerkesztőségeket létesít horvát nyelvű műsorok sugárzására.

A Horvát Fél javasolja, hogy a Magyar Köztársaság létesítsen és finanszírozzon lokális rádióátjátszó-állomásokat a horvát kisebbség számára, hogy minden olyan területen legyen vételi lehetőség, ahol élnek horvátok.

11. Mindkét Fél a lehetőségeihez mérten bővítse a nemzeti kisebbség nyelvén sugárzott televíziós adások idejét. A Magyar Fél javasolja a Horvát Rádió és Televízió Tanácsának megvizsgálni annak lehetőségét, hogy a szombat délutáni órákban 30 perces magyar nyelvű adást sugározzon.

Mindkét Fél tanulmányozza annak lehetőségét, hogy felerősítse saját nemzeti televíziós adásának sugárzását annyira, hogy az a szomszédos ország határmenti megyéiben is élvezhető legyen.

A Horvát Köztársaság megvizsgálja annak lehetőségét, hogy műholdas televíziós műsorát a magyarországi horvát kisebbség igényeihez igazítsa.

12. Mindkét Fél szorgalmazza a tömegkommunikációs szerkesztőségek közötti együttműködés erősítését.

13. A Magyarországi Horvátok Országos Önkormányzatának képviselői együttműködnek a TV műsorigazgatóival, de nincsenek megelégedve a tárgyalásaik eredményeivel. A "Hrvatska Kronika" sugárzási idejét áttették

az MTV 2-es műsorán 8,25-ről 9,15 órára, az ismétlést pedig pénteken 14,25 órától az MTV 1-es műsoráról másnap 9,15 órára. Ez a helyzet nem kielégítő, ezért a Horvát Fél az MTV 1-es műsorának kisebbségi programja számára megfelelőbb időpontot javasol.

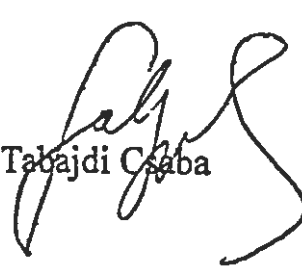
Emellett a magyarországi horvátok kijelentették, hogy szükség van a horvát kisebbség által többségileg lakott területeken megvizsgálni a helyi kábeltelevíziózás kérdését, illetve költségeit.

A Felek megegyeztek abban, hogy soron következő ülésüket 1998-ban Magyarországon tartják.

Zágráb, 1997. november " "

A Jegyzőkönyvet aláírta:

A Vegyes Bizottság
magyar tagozatának
elnöke

Tibor Csaba

A Vegyes Bizottság
horvát tagozatának
elnöke

Josip Paro